

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 11 - 12 marca 2016 r. na kierunku *socjologia* prowadzonym w ramach obszarów nauk społecznych oraz nauk humanistycznych na poziomie studiów pierwszego stopnia na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie o profilu ogólnoakademickim

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Wrzosek – członek PKA

członkowie:

- 1. dr hab. Tadeusz Bąk – ekspert PKA**
- 2. dr hab. Leon Szot – ekspert PKA**
- 3. Artur Gawryszewski – ekspert ds. WSZJK**
- 4. Patrycja Florczuk – przedstawiciel PSRP**
- 5. prof. Kamil Kardis – ekspert ds. międzynarodowych**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *socjologia* prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na poziomie studiów pierwszego stopnia została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego (dalej w tekście: ZO) został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię Raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału oraz z pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i prac etapowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy ZO.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków ZO, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			
--	--	----------	--	--	--

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości,

a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności

badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1

Zgodnie z uchwałą z dnia 26 października 2012 roku Senat przyjął „Program Rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na lata 2012 – 2020”. Według tego dokumentu, misją Uniwersytetu jest wszechstronna działalność na rzecz rozwoju wysokiej jakości kształcenia absolwentów i kadr naukowych, realizacji badań naukowych dostosowanych do potrzeb gospodarki regionu i kraju oraz wzbogacania kultury narodowej. Rada Wydziału Nauk Społecznych w dniu 23 stycznia 2013 roku przyjęła z kolei Strategię Rozwoju Wydziału Nauk Społecznych na lata 2013 – 2020. (Uchwała nr 27/2012/2013), gdzie podkreślono, że misją Wydziału jest zgodna z misją Uczelni.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest spójna z misją i strategią Uczelni, uwzględniająca wprowadzenie i realizację wysokiej jakości standardów kształcenia, dostosowanych do potrzeb środowiska zewnętrznego, ze szczególnym uwzględnieniem regionu Warmii i Mazur. Koncepcja kształcenia pozwala przygotować studentów do podjęcia pracy na rynku krajowym i międzynarodowym. Koncepcja uwzględnia umiędzynarodowienie kształcenia oraz wprowadzanie wzorców międzynarodowych w zakresie treści kształcenia

oraz form i innowacyjnych metod kształcenia.

1.2.

Plany rozwoju ocenianego kierunku koncentrują się na opracowywaniu obszarów badawczych, uwzględniających tendencje zmian zachodzących w obszarze socjologii, jak również krajowe programy badań oraz programy badawcze Unii Europejskiej. W tym celu tworzone są wydziałowe zespoły badawcze i konsorcja z jednostkami krajowymi i zagranicznymi. Podejmowane są także kroki w kierunku zintensyfikowania działań na rzecz aplikowania o środki na badania z NCN i NCBR. Rozwijana jest również współpraca z organami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi, która uwzględnia potrzeby środowiska i w ramach której realizowane są działania na rzecz rozwoju społecznego oraz kulturalnego miasta i regionu. W katedrze socjologii nieustannie zwiększa się ofertę zajęć praktycznych (warsztatowych) związanych z funkcjonowaniem sektora organizacji pozarządowych, samorządu lokalnego, lokalnych instytucji kultury, które realizują projekty związane z potrzebami społecznymi i kulturowymi regionu. Planowane zmiany i podjęte działania mają na celu wprowadzanie absolwentów socjologii w nowe segmenty rynku pracy.

1.3.

Kierunek studiów *socjologia* przyporządkowano do obszaru kształcenia nauk humanistycznych, dziedzina nauki humanistyczne w dyscyplinie filozofia oraz do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie socjologia i w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia.. Efekty kształcenia zostały zatwierdzone uchwałą Senatu nr 187 z dnia 26 marca 2013 r. zmieniającą uchwałę Senatu UWM nr 916 z dnia 27 kwietnia 2012 r., która określa efekty kształcenia dla poziomów i profili kształcenia na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie. ZO stwierdza, że Jednostka prawidłowo przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszarów kształcenia.

1.4.

Zdefiniowane dla obszaru i kierunku efekty kształcenia przypisano do wyodrębnionych przedmiotów kształcenia i ustalono sposoby oraz narzędzia ich weryfikacji. Efekty sformułowano w sposób zrozumiały i spójny w kontekście efektów obszarowych dla nauk społecznych i humanistycznych. Osiągnięte efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz uzyskane kwalifikacje zawodowe pozwalają absolwentowi na aktywne uczestnictwo w przestrzeni zawodowej, a także przygotowują studenta do potrzeb rynku pracy i szeroko rozumianego środowiska gospodarczego.

Zakładane efekty przedstawiane są na pierwszych zajęciach przez osoby prowadzące dany przedmiot. Ponadto przyjęte przez Senat Uczelni efekty kształcenia oraz opracowane przez nauczycieli sylabusy przedmiotowe dostępne są w systemie USOS, a także w formie drukowanej w sekretariacie Katedry Socjologii.

1.5.

1.5.1.

Nie dotyczy

1.5.2.

Program kształcenia łączy treści teoretyczne, mające charakter ogólnoakademicki z treściami kształcenia kierunkowego. Podstawowym źródłem oceny efektów kształcenia są sylabusy. Dobór treści jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia i pozwala zastosować w praktyce wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Informacje na temat weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów kształcenia można uzyskać u nauczycieli akademickich prowadzących poszczególne zajęcia. Analiza doboru przedmiotów w poszczególnych modułach oraz analiza treści programowych przedmiotów zawarta w poszczególnych sylabusach pozwala na stwierdzenie, że dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi kierunkowymi efektami kształcenia. Efekty kształcenia znajdują swoje odzwierciedlenie w sylabusach przedmiotów od roku akademickiego 2012/2013. Program studiów na kierunku *socjologia* obejmuje wiedzę teoretyczną, warsztaty oraz praktyki zawodowe dające przygotowanie specjalistyczne, które odpowiada potrzebom rynku pracy. Jest to możliwe dzięki prawidłowemu doborowi poszczególnych treści programowych uwzględniających aktualny stan wiedzy.

1.5.3.

Zajęcia dydaktyczne są realizowane w różnych formach. Zgodnie z Regulaminem studiów, w Uniwersytecie obowiązują takie rodzaje zajęć, jak: wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, seminaria, warsztaty, lektoraty oraz praktyki.

Dobór odpowiedniej metody oraz formy kształcenia zależy od wykładowcy i znajduje swoje odzwierciedlenie w sylabusach do przedmiotów. Podkreślić tu należy, że każdy wykładowca opracowując swój sylabus określa i charakteryzuje metody dydaktyczne adekwatne do założonych treści programowych. Szczegółowa analiza sylabusów do przedmiotów pozwala na stwierdzenie, że wykładowcy stosują zarówno metody podające, w ramach których studenci nabywają umiejętności przez przyswajanie przekazywanej wiedzy, jak również metody problemowe (nabywanie umiejętności przez odkrywanie na podstawie wiedzy nabytej w drodze przekazu i wiedzy przyswojonej w ramach samodzielnej pracy własnej), czy typowe metody praktyczne i aktywizujące studentów do pracy własnej. Zwłaszcza aktywizujące metody dydaktyczne (np. wykład konwersatoryjny, praca z tekstem źródłowym itp.) pozwalają na pełną realizację wszystkich zakładanych dla tego kierunku efektów kształcenia. W tym zakresie pomocne są także szczegółowo wyeksponowane w sylabusach konsultacje, na których wykładowca może indywidualnie omówić ze studentem założenia, cele, czy zawartość merytoryczną pracy własnej studenta.

Podkreślić należy, że na ocenianym I stopniu realizacji studiów istotny czynnik w procesie osiągnięcia efektów kształcenia ma praca własna studenta, realizowana pod nadzorem nauczyciela akademickiego, który dobiera nie tylko odpowiednią metodę kształcenia, by

w najlepszy sposób przekazać studentom określoną drogę do zdobycia wiedzy merytorycznej, ale również pobudzić u studentów umiejętności w zakresie samodzielnej pracy ze wskazywanymi materiałami źródłowymi. Wykładowca obowiązany jest również do sprawdzenia, w jakim stopniu zamierzone efekty zostały przez studenta osiągnięte w ramach zajęć kontaktowych i w ramach samodzielnej pracy studenta.

Należy stwierdzić, że studenci *socjologii* osiągają założone efekty kształcenia w zakresie umiejętności prowadzenia badań w ramach realizacji przedmiotów: metodologia nauk społecznych, metody badań społecznych, przygotowanie i realizacja projektu badawczego, pakiet obliczeniowy SPSS, seminarium dyplomowe i praca dyplomowa. Studenci doskonali umiejętności badawcze w ramach zajęć praktycznych, jak również poprzez uczestnictwo w seminariach i konferencjach naukowych, jako członkowie kół naukowych działających przy Katedrze oraz w trakcie realizacji projektów badawczych wykonywanych przez Katedrę w ramach zadań własnych i prac zleconych.

1.5.4

Liczba punktów ECTS przewidziana na rok akademicki wynosi 60. Na jeden punkt ECTS na WNS przypada 25 godzin pracy studenta, co jest zgodne z Uchwałą Senatu UWM nr 634 z dnia 19 grudnia 2014 r. i Regulaminem Studiów w UWM (§ 8 i 9). Wyjątek stanowią przedmioty ogólnouczelniane wskazane w wymienionej uchwale.

Uzyskanie zakładanych efektów kształcenia odnosi się do możliwości przeciętnego studenta. Punkty ECTS odzwierciedlają nakład pracy studenta, niezbędny do realizacji założonych efektów kształcenia dla danego przedmiotu, semestru i programu kształcenia. Określony w sylabusie przedmiotów czas uwzględnia nakład pracy, jaki przeciętny student potrzebuje, aby zaliczyć wszystkie zajęcia ujęte w planie i programie studiów oraz uzyskać założone dla przedmiotu efekty kształcenia. Obejmuje on czas poświęcony na zajęcia z nauczycielem akademickim (wykłady, ćwiczenia, seminaria, praktyki, konsultacje) i czas poświęcony na pracę własną studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminów i zaliczeń). Czas trwania kształcenia zapewnia realizację treści programowych i jest właściwy dla osiągania efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów. Uwzględnia on nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS. Przyjęte rozwiązania są adekwatne, zarówno pod względem zgodności z prawem, jak i pod względem realizacji realnych potrzeb kształcenia.

1.5.5.

Pojedynczy punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta 25 godz. na zajęciach kontaktowych oraz w zakresie pracy własnej. Obciążenia i punktacja zostały opracowane dla poszczególnych przedmiotów przy udziale pracowników prowadzących zajęcia i znajdują swoje odzwierciedlenie w sylabusach.

1.5.6.

Elastyczność jest zapewniona na właściwym poziomie. Studenci realizują przedmioty obowiązkowe (ogólnouczelniane, podstawowe, kierunkowe) oraz przedmioty do wyboru z oferty ogólnouczelnianej, a także z oferty wydziałowej (fakultety, moduły). Studenci podejmują kształcenie na wybranych przez siebie specjalnościach: socjologia nowych mediów oraz socjologia rozwoju lokalnego i regionalnego. Punkty przypisane przedmiotom

do wyboru oraz przedmiotom modułowym przekraczają 30% liczby punktów ECTS wymaganych do osiągnięcia kwalifikacji na właściwym poziomie kształcenia i wynoszą 74 pkt. ECTS.

1.5.7.

Dobór form zajęć dydaktycznych nie budzi zastrzeżeń ZO. Organizacja procesu kształcenia również jest właściwa. Organizacja procesu kształcenia daje możliwość osiągnięcia przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Dobór form i metod dydaktycznych jest dostosowany do przekazywanych treści kształcenia i uwzględnia wykłady, ćwiczenia, seminaria oraz praktyki. W ramach wyżej wymienionych form stosowane są przez nauczycieli akademickich metody podające oraz aktywne. Liczebność grup jest zgodna z zapisami zawartymi w § 8 uchwały Nr 575 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 23 września 2014 roku. Program studiów uwzględnia zarówno zajęcia w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim, jak i samodzielną pracę studenta, co reguluje uchwała Senatu nr 634 z dnia 19 grudnia 2014 r. Ramowa organizacja roku akademickiego 2015/2016 na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych zawarta jest w decyzji nr 19/2015 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20 kwietnia 2015 r.

1.5.8.

Praktyki studenckie są obowiązkowym elementem programu studiów na kierunku *socjologia*. Zgodnie z Regulaminem Studiów, decyzje w sprawie odbywania praktyk podejmuje dziekan lub upoważniony przez dziekana opiekun, który odpowiada merytorycznie za ten obszar. Nadzór i koordynację czynności związanych z organizacją praktyk w Katedrze pełni ich koordynator przy współpracy z Ośrodkiem Praktyk Pedagogicznych i Zawodowych Wydziału Nauk Społecznych. Studenci obowiązani są do realizacji praktyk zgodnie z obowiązującymi przepisami i instrukcją udostępnioną każdemu studentowi, zamieszczoną na stronie www WNS oraz w Katedrze. Procedura realizacji praktyk zawodowych określa: czas trwania praktyki, rodzaj placówek, cele i zadania praktyki i obowiązki studenta. Praktyki zaliczane są na podstawie dzienniczka praktyk zawierającego: opis realizacji praktyki; opinię opiekuna ze strony placówki; sprawozdanie studenta wraz z autoewaluacją. Liczba i charakter placówek, w których studenci mogą realizować praktyki, zapewniają osiągnięcie przewidzianych w programie studiów efektów kształcenia. Współpraca z placówkami w zakresie realizacji praktyk jest sformalizowana w formie umów i porozumień.

1.5.9.

Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, gdyż studia na kierunku *socjologia* są dostępne dla zainteresowanych obcokrajowców. Dodatkowym elementem umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest organizacja i udział pracowników w konferencjach międzynarodowych (wymiana doświadczeń badawczych i dydaktycznych) oraz prowadzenie zajęć w językach obcych. Oferta edukacyjna w ramach programu wymiany międzynarodowej Erasmus+ jest dedykowana studentom Wydziału, w tym studentom *socjologii*. Wydział podnosi poziom umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego, między innymi poprzez przygotowaną do wdrożenia ofertę zajęć dydaktycznych w języku angielskim oraz rozwój programu Erasmus+

Studenci kierunku *socjologia* mają do dyspozycji przygotowaną na Wydziale Nauk Społecznych ofertę wymiany międzynarodowej w ramach programu Erasmus, a także mogą korzystać z oferty zajęć prowadzonych w języku angielskim na Wydziale. Poziom wymiany studentów jest jednak niewystarczający: jak dotąd, wyjechała jedna studentka (do Finlandii). Nieco więcej jest studentów zagranicznych, którzy realizują zajęcia prowadzone w Katedrze Socjologii w języku angielskim. **Od roku 2011 oferowany jest kurs pt. *Sociology of law*, z którego korzysta kilkoro studentów programu Erasmus.** Jeden z pracowników prowadzi także zajęcia pt. *Medical sociology* na kierunku lekarskim. Studenci *socjologii* angażują się także we współpracę międzynarodową w trakcie letnich obozów badawczych, które w ostatnich latach obejmowały badanie tzw. małego ruchu granicznego między Polską a Obwodem Kaliningradzkim (Rosja). Ponadto, studia na kierunku *socjologia* podejmowali studenci z Białorusi i Ukrainy.

1.6.

1.6.1

Zasady i procedury rekrutacji określono w uchwale Nr 506 i 507 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie zasad i trybu przyjmowania kandydatów na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w roku akademickim 2015/2016 roku. Akty prawne uwzględniają zasadę zapewnienia wszystkim kandydatom równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku. Dodatkowo, Senat Uczelni ustalił limit naboru kandydatów na I rok stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego, a także drugiego stopnia w roku akademickim 2015/2016. Nabór kandydatów na studia pierwszego stopnia legitymujących się „nową maturą” następuje na podstawie rankingu uzyskanych na maturze ocen z trzech przedmiotów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym. Dla osób zdających „starą maturę” nabór następuje w oparciu o ranking średniej z ocen uzyskanych na świadectwie dojrzałości z trzech przedmiotów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym.

1.6.2.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się w UWM w Olsztynie zostały określone w uchwale nr 752 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 30 czerwca 2015 roku. Opisane procedury umożliwiają sprawdzenie adekwatności efektów uczenia się do efektów kształcenia założonych do kierunku *socjologia*. Na Wydziale powołano także zespół ds. Weryfikacji i Potwierdzania Kompetencji Zdobytych poza Systemem Szkolnictwa Wyższego (decyzja nr 46 Dziekana Wydziału Nauk Społecznych z dnia 19 lutego 2014 roku).

1.7.

1.7.1

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia na kierunku, a także wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie procesu kształcenia (również na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego) oraz w odniesieniu do większości zajęć.

Weryfikacja efektów kształcenia we wszystkich obszarach, tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, realizowana jest przez nauczycieli akademickich i polega na dobieraniu zróżnicowanych metod i narzędzi oceny. W ramach konsultacji nauczyciele akademicy wspomagają studentów w procesie uczenia się i osiągnięcia określonych efektów kształcenia. Konsultacje bezpośrednie i mailowe pozwalają również na indywidualną i grupową pracę dotyczącą badań naukowych oraz prac dyplomowych. Przyjęte zasady postępowania są zgodne z obowiązującą na Wydziale: Procedurą – Ocenianie studentów w toku studiów oraz zarządzeniem Nr 3/2015 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 14 stycznia 2015 roku w sprawie procedur oceny jakości programów kształcenia i programów studiów oraz zasad weryfikacji efektów kształcenia. Analiza wybranych prac etapowych wskazuje jednak, że niektóre egzaminy oraz zaliczenia weryfikują przede wszystkim wiedzę teoretyczną i w mniejszym zakresie umiejętności praktyczne. Nie zawsze w stopniu dostatecznym weryfikowane są kompetencje społeczne. Dobrze weryfikowane są efekty kształcenia w zakresie praktyk studenckich.

1.7.2

System oceniania i sprawdzania efektów kształcenia poprzez swoją transparentność i odpowiednio dobrane do konkretnego przedmiotu metody weryfikacji zakładanych efektów kształcenia zapewnia wiarygodność, rzetelność i porównywalność wyników oceniania oraz osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Stosowane różnorodne metody oceniania i sprawdzania efektów kształcenia (egzaminy, prezentacje, projekty) umożliwiają ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów. Prowadzący zajęcia informują studentów o sposobach sprawdzania i oceniania efektów na pierwszych zajęciach. Podstawowe zasady systemu są zawarte w Regulaminie studiów. Oceny efektów w ramach danego przedmiotu dokonuje prowadzący zgodnie z zasadami opisanymi w sylabusie. W sylabusach określono prawidłowo formy weryfikacji efektów.

3. Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na wizytowanym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni. Jej treść odpowiada celom określonym w strategii Jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości. Koncepcja odnosi się do doświadczeń krajowych i międzynarodowych właściwych do kształcenia w zakresie *socjologii*.

Plany rozwoju wizytowanego kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauk związanych z kształceniem do *socjologii* oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego.

Jednostka prawidłowo przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru kształcenia, wskazała dziedziny nauki oraz dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji na poziomie odpowiadającym poziomowi I stopnia kształcenia określonego dla ocenianego kierunku.

Efekty kształcenia zakładane dla kierunku studiów są spójne z efektami kształcenia dla obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do których kierunek został przyporządkowany. Efekty kształcenia sformułowane zostały w sposób zrozumiały i pozwalający na weryfikację.

Studenci wizytowanego kierunku są informowani o efektach kształcenia. Opis efektów kształcenia zawiera wyszczególnienie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Władze Uczelni przedstawiły ZO dokumenty pozwalające na ocenę organizacji procesu kształcenia, w tym matrycę efektów kształcenia, komplet sylabusów, w których wyróżniono efekty szczegółowe w zakresie wiedzy, kompetencji i umiejętności. ZO uczestniczył w hospitacjach zajęć. ZO zapoznał się z pracami dyplomowymi i procedurą dyplomowania i analizował wybrane losowo prace etapowe. ZO spotkał się z opiekunem praktyk studenckich, a także przebadał osiągnięcia w zakresie współpracy Uczelni z uczelniami zagranicznymi. Wg ZO, oceniane zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia.

System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Stosowany na wizytowanym kierunku system sprawdzania i oceniania osiągniętych efektów kształcenia jest ogólnie pozytywny. Pozytywnie należy ocenić częstotliwość weryfikacji, a także stosowane metody weryfikacyjne.

4. Zalecenia

Brak doskonalenie i właściwy dobór sposobów weryfikacji efektów kształcenia w zakresie umiejętności

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaram kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu

i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena – **w pełni**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Zgodnie z Raportem samooceny, do minimum kadrowego kierunku *socjologia* Uczelnia zgłosiła 16 nauczycieli akademickich, w tym 3 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 13 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. ZO przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku *psychologia*, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 13 ust. 1, § 13 ust. 2 oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1370.);

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1370.); i wynosi ok. 1:9

Do minimum kadrowego na kierunku *socjologia* **zaliczono:**

3 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora habilitowanego,

13 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora.

Wszyscy nauczyciele akademicy zaliczeni do minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy związany z określonymi dla ocenianego kierunku studiów efektami kształcenia. Zespół oceniający stwierdza zatem że minimum kadrowe dla kierunku socjologia dla studiów I stopnia jest spełnione.

2.2.

Biorąc pod uwagę aktywność, zaangażowanie i dorobek naukowy pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku ZO stwierdza, iż każdy z nich legitymuje się dużym doświadczeniem badawczym, wiedzą oraz merytorycznymi kompetencjami uprawniającymi do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Prowadzone badania naukowe są powiązane zarówno z kierunkiem kształcenia, jak również z konkretnymi przedmiotami realizowanymi na kierunku *socjologia*.

Międzynarodowa wymiana kadry naukowej

W ciągu ostatnich trzech lat pracownicy Katedry odbyli staże badawcze w dwóch ośrodkach zagranicznych. Były to Center for Socio-Legal Studies, Oxford University, Oxford, Wielka Brytania (3-tygodniowy pobyt badawczy; 4 – 24 XI 2013), obejmujący kwerendę biblioteczną oraz udział w seminariach, w tym przedstawienie wyników badań własnych, a także na Wydziale Ekonomii Universität Konstanz, w Konstancji (Niemcy) (trzymiesięczna kwerenda biblioteczna; 11 V – 31 VII 2014, powiązana z udziałem w seminarium badawczym w celu przedyskutowania własnych badań). Wymiana obejmowała także udział w konferencjach zagranicznych; jedna osoba uczestniczyła (z referatem) w Szkole Letniej pt. Demos Revolting: Konstanzer Meisterklasse 2014, organizowanej na Uniwersytecie w Konstancji (Niemcy) w dn. 6 – 13 lipca 2014. Jeden z pracowników aktywnie współpracuje z Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) w charakterze eksperta; ta organizacja międzynarodowa finansowała jego wizyty studyjne w Chorwacji (marzec 2015), Czarnogórze i Macedonii (7 – 13 IX 2014).

2.3.

Prowadzona przez Wydział Nauk Społecznych polityka kadrowa, zdaniem ZO, umożliwia właściwy dobór kadry naukowo-dydaktycznej i sprawdza się do zatrudniania kandydatów na nauczycieli w drodze konkursów, motywowania nauczycieli do podnoszenia kwalifikacji i rozwijania kompetencji w oparciu o funkcjonujący w Uczelni projakościowy system motywujący (m.in. System Okresowej Oceny Nauczyciela Akademickiego). Obowiązujące rozwiązania motywują pracowników do podnoszenia kwalifikacji naukowych, rozwijania kompetencji dydaktycznych i organizacyjnych oraz aktywności w zakresie współpracy międzynarodowej.

2.4.

Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszarów wiedzy odpowiadających obszarom kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek *socjologia* oraz w dziedzinach i dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Analizując, z jednej strony, problematykę realizowanych badań w Jednostce, a z drugiej – treść publikacji naukowych nauczycieli, należy podkreślić, że dorobek naukowy, problemy badawcze i tytuły publikacji korespondują z istniejącą ofertą kształcenia na *socjologii*.

Międzynarodowa współpraca badawcza

W Katedrze Socjologii realizowany jest grant badawczy finansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki, który obejmuje międzynarodową współpracę badawczą z podmiotami ze Stanów Zjednoczonych Ameryki. Współpracę tę nawiązano w trakcie wizyt studyjnych w latach 2012 i 2014, a jest ona obecnie kontynuowana; obejmuje think tank prawniczy – Center for Court Innovation z Nowego Jorku, a także współpracę z Departament of Sociology, University of Colorado, Denver, USA. Współpraca ta kontynuowana będzie w najbliższym czasie – grant przewiduje udział w konferencjach w USA (kwiecień 2016) oraz Wielkiej Brytanii (lipiec 2016). Wyniki badań były finansowane częściowo ze środków Uniwersytetu Colorado i wkrótce będzie miała miejsce wspólna publikacja. Współpraca międzynarodowa wiązała się także ze współorganizacją konferencji międzynarodowej z Comenius University w Bratysławie (Słowacja).

2.5.

Realizowane tematy badawcze są ważnym źródłem wiedzy niezbędnej w konstruowaniu programów dydaktycznych, a także budowaniu programu kształcenia poprzez doświadczenie zdobyte w praktyce oraz współpracę z otoczeniem społecznym. Tematy mają charakter teoretyczno-empiryczny i aplikacyjny, związany m.in. z koncepcjami metodologicznymi, analizami interdyscyplinarnymi, czy komparatystycznymi. Można stwierdzić, iż istnieje świadomość roli jaką odgrywają prowadzone w Jednostce badania naukowe w projektowaniu i doskonaleniu programów kształcenia.

3.. Uzasadnienie

Wymagania dotyczące minimum kadrowego na kierunku *socjologia* prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zostały spełnione.

Tematyka podejmowanych przez pracowników naukowo-dydaktycznych (i innych pracowników prowadzących zajęcia na kierunku) badań, a także treść ich publikacji, koresponduje z badaniami w zakresie socjologii.

Ilość oraz jakość dorobku naukowego pracowników na ocenianym kierunku świadczy o ich doświadczeniu oraz kompetencjach w prowadzeniu zajęć i badań naukowych. Mocną stroną badań jest ich interdyscyplinarność i powiązanie z praktyką oraz problemami społecznymi charakterystycznymi dla regionu Warmii i Mazur.

Badania prowadzone są przez pracowników z różnym stażem i doświadczeniem naukowym. Odniesienie badań do praktyki kształcenia i działania w zakresie socjologii oraz jakość publikacji pozwala na rozpoznawalność pracowników w środowisku naukowym w kraju i za granicą.

4. Zalecenia

Brak

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Pracownicy Katedry Socjologii podejmują współpracę z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. W szczególności współpraca ta obejmowała następujące obszary:

- a) organizacji pozarządowych – Fundacja Court Watch Polska, Wspólnota Kulturowa „Borussia” w Olsztynie, Stowarzyszenie „Warnija”, Fundacja „Wrota”, Fundacja Inicjatyw Filmowych TU SIĘ MOVIE, Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego;
- b) samorządu terytorialnego – Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, Muzeum Historyczne w Ełku, Urząd Miasta w Olsztynie, Urząd Gminy Kowale Oleckie;
- c) mediów regionalnych – Radio Olsztyn, Ośrodek Telewizji Polskiej 3 w Olsztynie;
- d) instytucji rządowych – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

W procesie kształcenia wykorzystywane są uwagi i propozycje podmiotów zewnętrznych, będące efektem współpracy, jaką podejmują pracownicy Katedry Socjologii. Doświadczenia w tym zakresie wykorzystywane są do opracowywania i aktualizowania programu studiów i efektów kształcenia. Katedra Socjologii podejmuje także współpracę z tymi podmiotami w zakresie wspólnego prowadzenia badań naukowych, praktyk studenckich czy wolontariatu studenckiego. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi, w szczególności tymi, w których studenci odbywają praktyki, przynosi dodatkowe korzyści w postaci:

- a) podnoszenia zdolności do samokształcenia,
- b) kształtowania zdolności pracy w zespole,
- c) nabywania umiejętności samodzielnej realizacji zleconych zadań,
- d) kształtowania umiejętności twórczej i krytycznej dyskusji.

Uwzględnienie wiedzy i doświadczeń podmiotów zewnętrznych do realizacji procesu dydaktycznego odgrywa istotną rolę w procesie budowania wysokiej jakości kształcenia na kierunku *socjologia* i przyczynia się do zwiększania szans na znalezienia atrakcyjnego zatrudnienia absolwentów *socjologii* na regionalnym i krajowym rynku pracy oraz na podjęcie dalszego kształcenia.

3.2.

Wydział Nauk Społecznych prowadząc kierunek kształcenia *socjologia* współpracuje z podmiotami zewnętrznymi reprezentującymi otoczenie społeczne, gospodarcze i kulturalne. Formą tej współpracy jest realizacja zajęć dydaktycznych przez osoby reprezentujące Urząd Marszałkowski, Wojewódzki Urząd Pracy, Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Wspólnotę Kulturową „Borussia”, Polskie Radio Olsztyn S.A., TVP Olsztyn, „Gazetę Olsztyńską”.

3. Uzasadnienie

Współpraca z podmiotami otoczenia zewnętrznego wpływa na planowanie, realizację i doskonalenie procesu dydaktycznego w sposób jednoznacznie dodatni, pozwala bowiem sukcesywnie podnosić jakość oferty dydaktycznej oraz dostosowywać kształcenie do wymogów przyszłego rynku pracy. Współpraca dotyczy kontaktów, spotkań, zaangażowania pracowników i studentów w działalność podmiotów otoczenia zewnętrznego, wyraża się również we wspólnym prowadzeniu badań naukowych, praktyk studenckich i wolontariatu studenckiego.

4. Zalecenia

Brak.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólniakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena - pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1. Infrastruktura dydaktyczna Wydziału Nauk Społecznych, z której korzystają studenci ocenianego kierunku, składa się z: 10 sal wykładowych, 32 sal ćwiczeniowych, 5 sal seminaryjnych oraz 3 pracowni komputerowych. Zarówno liczba, jak i wielkość tych sal jest odpowiednia do liczebności grup. Sale wykładowe przeznaczone są odpowiednio dla liczby

od 50 do 120 osób. Każda z nich jest wyposażona w sprzęt multimedialny. Sale ćwiczeniowe przystosowane są do pracy w grupach 25 – 40 osobowych. Wydział korzysta także z sal ogólnouczelnianych (ponad 20 sal wykładowych od 80 do 270 miejsc). Całkowita powierzchnia sal Wydziału wynosi 2562m² (w tym sale w budynkach na ul. Żołnierskiej 14 i 14a - 1603,7m²; ul. Szrajbera 11 – 666,8m²; ul. Prawocheńskiego 13 – 290,7 m²). Wydział dysponuje blisko 250 miejscami parkingowymi dla pracowników i studentów, z wyodrębnionymi miejscami dla osób niepełnosprawnych. Ponadto, Wydział umożliwia studentom rozwijanie aktywności i pracy twórczej w Galerii Artystycznej Foyer.

Katedra Socjologii zlokalizowana jest w budynku przy ul. Szrajbera 11, w którym w podstawowym zakresie realizowane są zajęcia dydaktyczne ocenianego kierunku. Katedra dysponuje: 1 salą wykładową przeznaczoną – na 117 osób i wyposażoną w sprzęt multimedialny wraz z nagłośnieniem oraz 3 salami ćwiczeniowymi, które mieszczą od 40 do 70 osób. Sale ćwiczeniowe są wyposażone w rzutnik multimedialny oraz w rzutnik pisma. Dodatkowo, Katedra dysponuje 1 salą seminaryjną na 15 osób, w której znajduje się także kserograf. Poza tym Katedra Socjologii posiada przenośny sprzęt multimedialny (2 laptopy oraz 2 rzutniki multimedialne). Zarówno liczba sal oraz ich wyposażenie umożliwia, w ocenie ZO, realizację założonych efektów kształcenia.

Zajęcia dydaktyczne wymagające dostępu do komputerów, realizowane są w salach przy ul. Żołnierskiej (które znajdują się w zasobach Wydziału) posiadających stanowiska komputerowe z szerokopasmowym dostępem do Internetu i połączeniem do sieci wewnętrznej Uniwersytetu. Na każdym z komputerów zainstalowany jest system operacyjny Windows; pakiet MS Office oraz SPSS STATISTICS. Ponadto, dzięki instalacji sieci eduroam, studenci mogą korzystać z dostępu do bezprzewodowej sieci systemu internetowego Wi-Fi i sieci wewnętrznej Uniwersytetu. Dla potrzeb studentów ocenianego kierunku przeznaczony jest także pokój pracy własnej oraz pokój kół naukowych (w którym rozpoczęto przygotowania do uruchomienia pracowni komputerowej). Podjęto prace remontowe związane z przystosowaniem budynku do potrzeb niepełnosprawnych studentów (obecnie ukończono wejście do budynku od strony parkingu).

4.2. Wydział Nauk Społecznych zapewnia studentom kierunku *socjologia* dostęp do księgozbioru biblioteki uniwersyteckiej i zróżnicowanych wydawnictw nieperiodycznych i periodycznych oraz e-zbiorów, których tematyka odpowiada potrzebom określonym w sylabusach. Według stanu na 1 XII 2015 r., do dyspozycji studentów kierunku pozostaje ogółem 17 341 egzemplarzy wydawnictw zwartych (w tym 6 514 tytułów). Tematyka księgozbioru obejmuje wszystkie specjalności realizowane na ocenianym kierunku i odpowiada potrzebom określonym w sylabusach. Około 70% zgromadzonych woluminów (co stanowi 12 166 egz.) udostępniane jest studentom w systemie wypożyczeń długoterminowych, realizowanych z zasobów magazynowych oraz Kolekcji Dydaktycznej (samoobsługowa wypożyczalnia podręczników). Znaczna część zbiorów wydawnictw nieperiodycznych (4 123 egz., co stanowi ponad 25% księgozbioru) udostępniania jest na miejscu w dużych czytelniach dziedzicznych. Największa liczba wydawnictw zwartych z zakresu socjologii w wolnym dostępie prezencyjnym (oraz do wypożyczeń krótkoterminowych) zgromadzona została w Czytelni Nauk Społecznych i Prawnych (tzw. Kolekcji Żółtej). Pozostałe egzemplarze wydawnictw nieperiodycznych udostępniane są

studentom w innych agendach Biblioteki Uniwersyteckiej (tj. w Oddziale Zbiorów Specjalnych oraz Oddziale Informacji Naukowej).

Wydział Nauk Społecznych zapewnia studentom *socjologii* możliwość korzystania z oferty wydawnictw ciągłych w ogólnej liczbie 105 tytułów. Większość prenumerowanych wydawnictw periodycznych to czasopisma polskie, jednak w ofercie czasopism tradycyjnych kierowanej do studentów kierunku znajdują się także czasopisma zagraniczne (11 tytułów publikowanych w języku angielskim). Zbiory udostępniane są w układzie alfabetycznym w Oddziale Informacji Naukowej i Czytelni Czasopism w wolnym dostępie lub po sprowadzeniu z magazynu na indywidualne zamówienie czytelnika. Oferta zgromadzonych w Bibliotece czasopism drukowanych uzupełniana jest dostępem online do pełnotekstowych i abstraktowych baz artykułów z czasopism polskich i zagranicznych. Studenci mają dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

4.3. Wydział Nauk Społecznych nie prowadzi kształcenia na odległość.

3. Uzasadnienie

Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia. Ilość sal ćwiczeniowych i wykładowych oraz pracowni komputerowych w pełni zaspokaja potrzeby kształcenia studentów. Sale dydaktyczne są w pełni wyposażone w sprzęt multimedialny.

Jednostka w pełni zapewnia studentom ocenianego kierunku *socjologia* możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych. Studenci mają dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

4. Zalecenia

Brak

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena – **w pełni**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

Nauczyciele akademicki dostępni są dla studentów w trakcie wyznaczonych godzin konsultacji, których wymiar i terminy odpowiadają potrzebom studentów. Studenci mają również możliwość umówienia się na konsultacje w innym terminie osobiście lub drogą mailową. Studenci wizytowanego kierunku studiów w trakcie spotkania z ZO wyrazili opinię, iż znają drogę składania i rozpatrywania skarg i wniosków. Studenci wyrazili opinię, że literatura zalecana przez nauczycieli akademickich oraz dodatkowe materiały dydaktyczne skutecznie wspierają studentów w osiąganiu zakładanych efektów kształcenia.

Studenci wizytowanego kierunku studiów obecni na spotkaniu z ZO wyrazili opinię, iż badania naukowe wykonują jedynie w ramach pracy dyplomowej. Nie mają oni również żadnych informacji nt. badań prowadzonych przez pracowników Jednostki. Jednostka zapewnia studentom możliwość wyboru opiekuna pracy dyplomowej, jednakże ze względu na niewielką liczbę studentów jest to wybór fikcyjny. Z opinii studentów wynika, że mogą oni jednakże dostosowywać temat swojej pracy dyplomowej do swoich zainteresowań, oczywiście w ramach wiedzy i umiejętności posiadanych przez opiekuna. Z informacji przedstawionej przez studentów wynika, że koła naukowe działające na Wydziale mają przede wszystkim charakter dyskusyjny, który studenci bardzo sobie cenią jako możliwość rozwijania swojej wiedzy oraz opinii, a także umiejętności formułowania swoich poglądów.

System pomocy materialnej Jednostki regulowany jest przez Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie wprowadzony zarządzeniem nr 61/2014 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 22 września 2014 roku zmieniony zarządzeniem nr 75/2015 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 28 września 2015 roku. Regulamin ten przewiduje świadczenia zgodne z art. 173 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2012 poz. 572 z późn. zm). Stypendia socjalne, stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi przyznawane są na wniosek zainteresowanego studenta przez Wydziałową Komisję Stypendialną (WKS), której skład w większości stanowią studenci. Stypendia rektora dla najlepszych studentów oraz wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy rozpatruje Rektor, natomiast odwołania od decyzji WKS rozpatruje Uczelniana Odwoławcza Komisja Stypendialna (UOKS), której skład w większości stanowią studenci, natomiast przewodniczącego komisji wybiera Rada Uczelniana Samorządu Studentów. Regulamin przyznawania pomocy materialnej dla studentów UWM spełnia wymagania ustawowe, a także uwzględnia zmiany wprowadzone ustawą z dnia 11 lipca 2014 o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 poz. 1198) obowiązującą od 1 października 2014 roku w zakresie otrzymywania stypendium rektora dla najlepszych studentów przez studentów pierwszego roku studiów oraz zasad obliczania dochodu w procedurze ubiegania się o stypendium socjalne. Należy jednakże zwrócić uwagę na fakt, iż § 16 ust. 4 Regulaminu pomocy materialnej zawiera przelicznik osiągnięć naukowych na punkty stypendialne, który określa, że „za osiągnięcia naukowe do wniosku o stypendium Rektora dla najlepszych studentów przyjmuje się: (...) 3) odbyte studia w innej uczelni w ramach stypendium zagranicznego (np. ERASMUS) lub krajowych programów

międzyuczelnianych (np. MOST, MOSTAR, MOSTECH) (...)", co może budzić wątpliwości w kontekście stricte naukowego charakteru tych osiągnięć. Jednocześnie przepisem niekorzystnym dla studentów jest § 16 ust. 11 w brzmieniu: „11. Osiągnięcia zdobyte przez studenta w czasie trwania urlopu długoterminowego, nie są brane pod uwagę podczas oceny wniosku o stypendium Rektora dla najlepszych studentów.”. Jest to praktyka niekorzystna, ponieważ niejednokrotnie publikacja artykułów w renomowanych czasopismach naukowych charakteryzuje się długim okresem oczekiwania, który w przypadku niektórych studentów może przypaść właśnie na okres urlopu długoterminowego.

5.2.

Jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w programach międzynarodowej oraz krajowej mobilności studenckiej. Z informacji przedstawionej przez Jednostkę wynika, iż w roku 2014 z programu MOST skorzystała 1 osoba, natomiast w latach 2013 – 2015 z programu Erasmus skorzystało 21 studentów. Wizytowany kierunek studiów jest także atrakcyjnym miejscem kształcenia dla osób spoza Olsztyna oraz spoza Polski na co wskazuje wybieranie Jednostki przez uczestników programu MOST (2 osoby w 2014 roku) oraz programu Erasmus (22 studentów w latach 2013 – 2015).

5.3.

Studenci wizytowanego kierunku studiów badania naukowe realizują wyłącznie w ramach pracy dyplomowej, nie posiadają także żadnych informacji nt. badań prowadzonych przez kadrę naukowo-dydaktyczną, czy to w ramach badań własnych, czy prac zleconych.

Z opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO wynika, że kontakt z otoczeniem społeczno-gospodarczym związany jest przede wszystkim z samodzielnym poszukiwaniem przez studentów miejsc praktyk, ale także organizacją różnego rodzaju targów pracy.

Przedstawiciele Samorządu Studenckiego obecni na spotkaniu z ZO wyrazili pozytywną opinię nt. współpracy z Władzami Jednostki, a także oferowanego im wsparcia. Zwrócili również uwagę na udział przedstawicieli studentów w rozpatrywaniu wniosków studenckich o Indywidualną Organizację Studiów, jako organu opiniującego, służącego Władzom Dziekańskim pomocą i lepszym zorientowaniem w sprawach studenckich.

5.4.

Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe oraz dydaktyczne poprzez możliwość alternatywnego notowania, elastycznego godzinowo udziału w zajęciach czy obecności asystenta lub tłumacza migowego. Wsparcie materialne Jednostka zapewnia poprzez przyznawanie stypendiów specjalnych dla osób niepełnosprawnych.

Jedynym ograniczeniem dla studentów z niepełnosprawnością, zwłaszcza narządu ruchu, jest baza dydaktyczna Jednostki, która nie jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, jednakże nowy budynek, który docelowo ma być siedzibą m.in. Wydziału Nauk Społecznych, będzie w pełni przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, iż obecnie Jednostka rozwiązuje ten problem poprzez planowanie zajęć dla grup, w których są osoby z niepełnosprawnością ruchową w budynku, w którym sale dydaktyczne znajdują się na parterze.

Jako dobrą praktykę należy wskazać wspieranie studentów niepełnosprawnych poprzez

docenianie pomocy zapewnianej im przez rodziców. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego zwrócili uwagę na fakt, iż Władzę Uczelni doceniły ojca niepełnosprawnego studenta, który przychodził wraz z nim na wszystkie zajęcia jako jego asystent przyznając mu certyfikat ukończenia kursu z zakresu kierunku studiów realizowanego przez studenta.

5.5.

Z opinii studentów wynika, iż Jednostka zapewnia im skuteczną oraz kompetentną obsługę administracyjną dostosowaną do ich potrzeb. Według studentów pracownicy administracyjny dostępni są dla nich w godzinach i terminach adekwatnych do potrzeb zarówno studentów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Studenci mają również zapewniony dostęp do informacji o toku studiów, czy systemu pomocy materialnej poprzez stronę internetową Jednostki oraz system USOS.

3. Uzasadnienie

Jednostka zapewnia studentom pomoc naukową, dydaktyczną oraz socjalną, która sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu oraz zawodowemu studentów.

Jednostka zapewnia studentom możliwość udziału w wymianach studenckich międzynarodowych oraz krajowych.

Jednostka wspiera studentów wizytowanego kierunku studiów w kontaktach ze środowiskiem akademickim, a także otoczeniem społeczno-gospodarczym i kulturalnym.

Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne. Ze względu na obecne warunki lokalowe udział studentów niepełnosprawnych w zajęciach może być utrudniony, jednakże wart docenienia jest fakt organizacji zajęć dydaktycznych w salach znajdujących się na parterze budynków dydaktycznych, jeżeli tylko istnieje taka możliwość.

W opinii studentów Jednostka zapewnia skuteczną oraz kompetentną obsługę administracyjną dostosowaną do potrzeb studentów, a także dostęp do informacji o toku studiów za pośrednictwem strony internetowej Jednostki oraz systemu USOS.

4. Zalecenia

Rekomenduje się pogłębioną analizę wskazanych przepisów Regulaminu pomocy materialnej oraz konsultacje na ten temat ze studentami zrzeszonymi zarówno w Samorządzie Studenckim jak i kołach naukowych.

Rekomenduje się nasilenie działań promocyjnych mających na celu włączanie studentów w badania naukowe prowadzone przez nauczycieli akademickich

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. *Ocena – **w pełni***

2. *Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.*

6.1.1.

Jak wynika z rozmów przeprowadzonych w trakcie wizytacji, a także z dostarczonej przez Władze Wydziału dokumentacji, w projektowanie efektów kształcenia zaangażowani są Prodziekan ds. Studiów Stacjonarnych oraz Prodziekan ds. Rozwoju i Studiów Niestacjonarnych wraz z powołaną Wydziałową Komisją Dydaktyczną, którzy współpracują z kierownikami przedmiotów, a także z Wydziałowym Zespołem ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowym Zespołem ds. Oceny Jakości Kształcenia. W procesie tym wykorzystywane są również uwagi i propozycje formułowane przez studentów. Z opinii przedstawionej przez Samorząd Studentów wynika, że są oni włączani do procesu projektowania efektów kształcenia poprzez opiniowanie efektów kształcenia oraz planów i programów studiów. Studenci mają swoich przedstawicieli w gremiach związanych z kształtowaniem i zapewnianiem jakości kształcenia na wizytowanym kierunku studiów, m.in. w Wydziałowym Zespole ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Istotne są także rozmowy z opiekunami praktyk, indywidualne spotkania z przedstawicielami pracodawców z Olsztyna i regionu oraz wymiana poglądów z pracownikami instytucji pomocy społecznej. W związku z ewaluacją procesu kształcenia w Katedrze powołano również Wewnętrzny Zespół ds.

Ewaluacji Jakości Kształcenia.

Studenci podczas spotkania z ZO pozytywnie ocenili zakładane efekty kształcenia, mają bowiem świadomość możliwości zgłoszenia ewentualnych zmian do Samorządu Studenckiego bądź bezpośrednio do władz Jednostki. Studenci wskazali, iż w związku z dużą satysfakcją w tym zakresie nie czują potrzeby wprowadzania jakichkolwiek zmian. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego wskazali na bardzo dobrą współpracę z Władzami Jednostki oraz na pełną autonomię w zakresie delegowania studentów do odpowiednich gremiów.

6.1.2.

Monitorowaniem oraz okresowym przeglądem zakładanych efektów kształcenia, programów kształcenia zajmuje się w ciągu roku akademickiego Wydziałowa Komisja Dydaktyczna pod kierunkiem Prodziekana ds. Studiów Stacjonarnych. Efektem tych przeglądów jest udoskonalanie programów kształcenia i planów studiów. Działania projakościowe w tym zakresie regulują stosowane procedury, które opisane zostały w przedstawionej w trakcie oceny dokumentacji. Studenci mają możliwość uczestniczenia w działaniach projakościowych głównie poprzez formułowanie i zgłaszanie uwag w zakresie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na każdym z etapów procesu kształcenia. W wyniku realizacji procedur projakościowych powstają raporty, które są przedmiotem obrad Wydziałowej Komisji Dydaktycznej i Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Na tym etapie studenci mają możliwość czynnego włączenia się w proces wprowadzania zmian w programie kształcenia, które wynikają z analizy otrzymanych wyników. Ponadto raport przedstawiany jest na posiedzeniu Rady Wydziału. Studenci wizytowanego kierunku studiów biorą udział w procedurze monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia poprzez udział w co semestralnej ankietyzacji, w trakcie której mogą wyrazić swoje opinie nt. prowadzenia przedmiotu, jego treści i osiągniętych efektów kształcenia.

6.1.3.

Jednym z elementów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia funkcjonującego na Wydziale Nauk Społecznych UWM w Olsztynie jest system weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na poszczególnych etapach kształcenia. Weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia dokonywana jest zgodnie z zasadami postępowania w zakresie oceniania wyników pracy studentów, zawartymi w procedurach oceniania studentów w toku studiów oraz przygotowania pracy dyplomowej. Weryfikacji efektów służy również system badań ankietowych, wprowadzony zarządzeniem Nr 51/2013 Rektora UWM umożliwiające regularne analizy i wykorzystywanie opinii dotyczących jakości realizacji badań jakości realizacji zajęć dydaktycznych, w tym metod i form kształcenia. Ponadto wdrożona została procedura antyplagiatowa, która określa tryb i zasady postępowania antyplagiatowego obowiązującego na Wydziale.

Studenci mają bezpośredni wpływ na kształtowanie jakości kształcenia na wizytowanym

kierunku studiów poprzez wypełnianie kwestionariuszy ankiet, w których oceniają proces dydaktyczny. Proces ankietyzacji prowadzony jest po każdym semestrze. Jako dobrą praktykę należy wskazać, że studenci zapoznawani są z celem prowadzenia ankietyzacji przed jej wypełnieniem w formie krótkiego wstępu do kwestionariusza. Studenci mają możliwość oceny poszczególnych aspektów procesu dydaktycznego za pomocą pytań w formie zamkniętej dotyczących np. przedstawienia przez nauczyciela akademickiego sylabusu na pierwszych zajęciach, dostępności nauczyciela akademickiego w trakcie godzin konsultacji, prawidłowości dopasowania liczby punktów ECTS oraz sposobu prezentacji treści programu. Studenci mają również możliwość wypowiedzenia się w pytaniach otwartych, które dotyczą opinii na temat nauczyciela akademickiego, najważniejszych postulatów w kierunku jego osoby oraz sposobu skonstruowania ankiety ewaluacyjnej.

6.1.4.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się w UWM w Olsztynie został określone w uchwale nr 752 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 30 czerwca 2015 roku. Ponadto, na Wydziale powołano Zespół ds. Weryfikacji i Potwierdzania Kompetencji Zdobytych poza Systemem Szkolnictwa Wyższego.

6.1.5.

Wydział Nauk Społecznych posiada narzędzia wynikające z zarządzenia nr 51/2013 Rektora UWM dotyczące monitorowania losów zawodowych absolwentów. Opracowano kwestionariusze ankiet „Studia z perspektywy absolwenta UWM w Olsztynie” oraz „Losy zawodowe absolwenta UWM w Olsztynie w okresie 3 i 5 lat od ukończenia studiów”. Absolwent ma możliwość oceny dostępnej oferty zajęć dydaktycznych i opisanie swojej aktualnej pozycji zawodowej. W trakcie prac nad tworzeniem narzędzi nie włączono przedstawicieli studentów – jednak wskazali oni, iż nie czują potrzeby angażowania się w takie prace (jako przyczynę wskazali brak dostatecznej wiedzy w tym zakresie). Studenci podkreślili jednak, iż są przekonani o możliwości zgłoszenia ewentualnych uwag do procedury monitorowania losów absolwentów. W 2015 roku wyniki pierwszej przeprowadzonej ankietyzacji opracowano w formie raportu, który był przedmiotem dyskusji odpowiednich organów Jednostki, a także został udostępniony społeczności WNS. Wyniki służą Władzom Uczelni do wprowadzania zmian w programach kształcenia.

6.1.6.

Jak wynika z przedstawionej procedury doboru i zapewniania jakości kadry dydaktycznej, nauczyciele zatrudniani są na Wydziale w drodze konkursu. Procedura ta szczegółowo określa zasady przydzielania zajęć dydaktycznych i seminariów. Jednocześnie jakość pracy kadry weryfikowana i podnoszona jest poprzez hospitacje zajęć, zgodnie z Procedurą hospitacji zajęć oraz badania jakości realizacji zajęć dydaktycznych. Praca nauczycieli podlega również ocenie okresowej (elektroniczny Arkusz Oceny Okresowej Nauczyciela Akademickiego) mającej na celu motywowanie pracowników do działań projakościowych w

obszarze nauki, kształcenia kadr, dydaktyki, aktywności organizacyjnej oraz popularyzatorskiej.

6.1.7.

Ocena nauczycieli akademickich odbywa się w formie elektronicznych ankiet wypełnianych przez studentów. Jak wynika z rozmów przeprowadzonych przez ZO, ankiety te są elementem okresowej oceny nauczycieli akademickich. Raporty z wynikami tych badań są szczegółowo dyskutowane podczas posiedzeń Rady Wydziału oraz spotkań Władz Wydziału z kierownikami jednostek. Są one udostępniane także kierownikom poszczególnych jednostek organizacyjnych, a w przypadku ocen poszczególnych nauczycieli wynik brany jest pod uwagę w trakcie okresowej oceny nauczyciela akademickiego. Opracowanie raportów jest ponadto publikowane na stronie internetowej WNS. Wnioski z tych badań stanowią podstawę do samooceny i weryfikacji działań nauczycieli oraz są ważnym elementem polityki zapewnienia jakości kadry dydaktycznej. Ewaluacja ma wpływ na kolejne przydziały zajęć dydaktycznych oraz ogólną ocenę okresową nauczyciela.

6.1.8.

Wydział Nauk Społecznych nie przedstawił informacji na temat wprowadzenia procedur umożliwiających studentom, a także pracownikom, udział w monitorowaniu, ocenie i doskonaleniu zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz oferowanych środków wsparcia. Podczas spotkania z ZO wskazano, że wprowadzenie możliwości takiej oceny jest konieczne, gdyż ocena ta będzie miała bezpośrednie przełożenie na możliwość wprowadzenia zmian w tym zakresie. Za rozwiązanie nieformalne w tym zakresie wskazano natomiast możliwość zgłoszenia bezpośrednich uwag studentów do Władz Jednostki.

6.1.9.

Dokumentacja (sprawozdania ze spotkań i prac Wewnętrznego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, procedury, w tym ich uaktualniane podczas wtórnych analiz wersje, raporty) jest przechowywana przez Sekretarza Zespołu. Dokumenty wynikające z realizacji poszczególnych procedur (procesu dyplomowania, hospitacji, oceny studentów i weryfikacji efektów kształcenia) gromadzone są w dziekanacie, a ponadto w poszczególnych jednostkach Wydziału. Wyniki badań ankietowych i samooceny Wydziału gromadzone są analizowane przez Prodziekana ds. Rozwoju i Studiów Niestacjonarnych oraz WZDZJK.

6.1.10.

Informacje dotyczące procesu kształcenia na kierunku *socjologia*, a także o jego wynikach, zawarte są na stronie internetowej Wydziału Nauk Społecznych (<http://wns.uwm.edu.pl/jakosc-ksztalcenia/>). Ponadto jak wynika z rozmów przeprowadzonych przez ZO, Władze Jednostki publikują informacje na profilu Wydziału na portalu

społecznościowym (<https://www.facebook.com/WNSUWM?fref=ts>). Dodatkowo informacje przedstawiane są członkom Rady Wydziału na posiedzeniach RW, a także podczas spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

6.2.

Ocena skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia prowadzona jest przez WZDOJK oraz przez WZDJPD, które dokonują analizy skuteczności działania systemu. Zespoły ds. Oceny Jakości Kształcenia oraz Jakości Prac Dyplomowych sporządzają sprawozdania z prowadzonej przez nie oceny, a także rekomendują działania naprawcze i doskonalące system. Sprawozdania i wytyczne przedstawiane są Radzie Wydziału. Jednocześnie efekty prac Zespołów przedstawiane są dodatkowo Uczelnianemu Zespołowi ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w formie corocznych raportów samooceny. Zespół ten, po analizie mocnych i słabych stron systemu, formułuje rekomendacje działań projakościowych.

3. *Uzasadnienie*

Funkcjonujący na Wydziale system zapewniania jakości kształcenia jest systemem spójnym, wrażliwym na oczekiwania zróżnicowanych grup interesariuszy. Strukturę systemu tworzą współpracujące ze sobą zespoły zadaniowe, których zakres działania umożliwia stałe monitorowanie oraz doskonalenie jakości procesu kształcenia. Swoim zasięgiem system obejmuje wszystkie poziomy i obszary kluczowe dla osiągnięcia założonych na kierunku efektów kształcenia. Atutami wdrożonego systemu jest: tworzenie procedur wyznaczających tryb i standardy pracy dydaktycznej na Wydziale, ujednoczenie sposobów pomiaru i kryteriów oceny procesu jakości kształcenia.

4. *Zalecenia*

Wprowadzenie procedury umożliwiającej studentom, a także pracownikom Jednostki, udział w monitorowaniu, ocenie i doskonaleniu zasobów materialnych

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Na podstawie przeprowadzonych w toku wizytacji rozmów, a także na podstawie analizy dokumentacji przedstawionej w trakcie wizytacji, ZO zgadza się z analizą SWOT przez Uczelnię przedstawioną w raporcie samooceny.

Dobre praktyki

Brak.